

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα - Βουλγαρία

Din il-paġna ġiet tradotta awtomatikament u l-kwalità taġĥha ma tistax tkun garantita.

1. Συνταγματικά θεμέλια
2. Δικαιοσύνη
3. Πρόσβαση σε πληροφορίες — υποθέσεις σχετικές με το περιβάλλον
4. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και συμμετοχή του κοινού
5. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη κατά πράξεων ή παραλείψεων
6. Άλλα μέσα πρόσβασης στη δικαιοσύνη
7. Ιδιότητα διαδίκου
8. Νομική εκπροσώπηση
9. Αποδεικτικά στοιχεία
10. Προσωρινά μέτρα
11. Επί των δικαστικών εξόδων
12. Μηχανισμοί οικονομικής συνδρομής
13. Επικαιρότητα
14. Άλλα θέματα
15. Αλλοδαποί
16. Διασυνοριακές υποθέσεις

I. Συνταγματικά θεμέλια

Το βουλγαρικό σύνταγμα προβλέπει το δικαίωμα σε ένα υγιές και ευνοϊκού περιβάλλοντος που ανταποκρίνονται στα καθορισμένα πρότυπα και κανόνες (άρθρο 55). Η προστασία του περιβάλλοντος συνδέεται επίσης υποχρέωση του πολίτη. Άσκηση του δικαιώματος σε ένα υγιές περιβάλλον είναι ευνοϊκό και είναι δυνατό, σε συνδυασμό με άλλα συνταγματικά δικαιώματα:

- Άρθρο 41(2) πληροφοριών —
- της έκφρασης — Άρθρο 39
- του συνέρχεσθαι — Άρθρο 43
- καταστατικό — άρθρο 44(1)

Η πρόσβαση παρέχεται στους πολίτες στο Δικαστήριο για την υποβολή προσφυγών κατά διοικητικών πράξεων (άρθρο 120 του Συντάγματος), εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο. Ουδεμία τέτοια έννομη εξαίρεσης προβλέπεται στο περιβαλλοντικό δίκαιο. Απαιτείται έννομο συμφέρον για την άσκηση διοικητικών πράξεων ενώπιον της δικαιοσύνης.

Η άμεση εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων είναι εφικτός. Όσον αφορά το δικαίωμα σε ένα υγιές και ευνοϊκό περιβάλλον είναι κατά κανόνα μαζί με ένα εναρμονισμένο πρότυπο, είτε αυτά είναι δικονομικά είτε ουσιαστικά.

Διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες έχουν επικυρωθεί από το Κοινοβούλιο και έχουν τεθεί σε ισχύ στη Βουλγαρία καθίστανται τμήμα της εσωτερικής έννομης τάξεως από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι συμφωνίες αυτές έχουν προτεραιότητα έναντι των εθνικών νομοθεσιών σε περίπτωση αντίφασης μεταξύ τους.

Τόσο τα διοικητικά όργανα και δικαστήρια εφαρμόζουν άμεσα τη σύμβαση του Aarhus. Ένας μικρός αριθμός δικαστικών αποφάσεων εκφράζουν αμφιβολίες σχετικά με τη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής του άρθρου 9 παράγραφος 3 της σύμβασης του Aarhus.

II. Δικαιοσύνη

Το δικαστικό σύστημα αποτελείται από το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο (ΑΑΔ), το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, εφετεία, περιφερειακά δικαστήρια, στρατιωτικά δικαστήρια και περιφερειακά δικαστήρια (τοπικά).

Δικαιοσύνη σε αστικές υποθέσεις παρέχεται από:

- Τα περιφερειακά δικαστήρια ως πρωτοβάθμια δικαστήρια για διαφορές του σχετικά μικρού οικονομικού ενδιαφέροντος (κάτω από 12,500 EUR).
- Τα περιφερειακά δικαστήρια ενεργούν ως πρωτοβάθμια δικαστήρια για πιο σημαντικές διαφορές και ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου για αποφάσεων πρωτοβάθμιων δικαστηρίων.
- Το ΕΠΣ που λειτουργεί Ακυρωτικό Δικαστήριο σε αποφάσεις εφετείων (με μικρές εξαιρέσεις).

Το διοικητικό δικαστικό σύστημα αποτελείται από:

- 28 διοικητικά δικαστήρια, που ασχολούνται με τις προσφυγές κατά διοικητικών αποφάσεων.
- Το ΣΣΣ μπορεί να λειτουργήσουν είτε ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ή ως ακυρωτικό δικαστήριο.
- Περιφερειακά δικαστήρια που εκδικάζουν προσφυγές κατά διοικητικών πράξεων για την επιβολή κυρώσεων misdemeanors. Άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης επαρχιακού δικαστηρίου σε μια τέτοια περίπτωση θα εκδικάζονται από τριμελές τμήμα του αντίστοιχου διοικητικού δικαστηρίου.

Οι δικαστές είναι ανεξάρτητοι. Εκείνοι που έχουν υπηρετήσει για διάστημα μεγαλύτερο των πέντε ετών δεν μπορούν να απομακρυνθούν από τη θέση τους, εκτός εάν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.

Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο (ΑΔΣ) είναι η αρχή που διορίζει, προωθεί και απορρίπτει τους δικαστές. Αριθ. εξειδικευμένα δικαστήρια που ασχολούνται με περιβαλλοντικές υποθέσεις υπάρχουν. Ωστόσο, σε ορισμένα διοικητικά δικαστήρια δικαστές είναι οργανωμένα σε τμήματα υπό την έννοια ότι περιβαλλοντικές υποθέσεις εκδικάζονται από περιορισμένο αριθμό των δικαστών στο αρμόδιο δικαστήριο.

«forum shopping» στην πράξη δεν υπάρχει στη Βουλγαρία. Σε διοικητικές υποθέσεις κανόνων για τον καθορισμό του αρμόδιου Δικαστηρίου είναι αυστηρή και άλλη επιλογή επαφίεται στον ενάγοντα ως προς το ποιο δικαστήριο να απευθυνθεί. Ένα είδος επιλογής όσον αφορά το επίπεδο του αρμόδιου δικαστηρίου για τα υψηλά διοικητικά σε περιπτώσεις πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες. Η αίτηση για την παροχή αυτών των πληροφοριών απευθυνόμενη προς υπουργός μπορεί να δοθεί ο ίδιος είτε από τον Υπουργό ή από τον Αναπληρωτή Γραμματέα του Υπουργείου/— Προσφυγή κατά της απάντησης που θα εκδικάζονται από το ΣΣΣ στο πρώτο και από την πόλη της Σόφιας Διοικητικού Δικαστηρίου στη δεύτερη περίπτωση. Σε περιπτώσεις αστικής ευθύνης (περιβαλλοντική ευθύνη) το πρόσωπο που έχει υποστεί ζημία θα μπορούσε να επιληφθεί είτε το δικαστήριο της κατοικίας/έδρας του εναγομένου ή στο δικαστήριο του τόπου όπου επήλθαν οι ζημιές.

Ένα σύστημα δύο βαθμών σε διοικητικές υποθέσεις, η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου.

— ο καταγγέλλων έχει το δικαίωμα προσφυγής κατά διοικητικής απόφασης ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου και στη συνέχεια της πρωτόδικης απόφασης

Πριν από το ΣΣΣ με την άσκηση ένδικου μέσου. Στις αστικές διαδικασίες ο ενάγων διαθέτει διαδικαστικό δικαίωμα να εξετάσει δύο περιπτώσεις, και συγκεκριμένα, μια δίκη και μια κατ' έφεση.

Από το 2007, όταν ένας νέος κώδικας πολιτικής δικονομίας υιοθετήθηκε, πρόσβαση στο Ακυρωτικό Δικαστήριο (ΑΑΔ) ήταν περιορισμένη. Η έφεση πρέπει να υποβάλλεται όταν η δικαστική απόφαση θεωρείται άκυρη. Η απόφαση είναι अपαράδεκτη. Η απόφαση είναι εσφαλμένη λόγω παραβίασης του ουσιαστικού δικαίου, ουσιώδη παράβαση των κανόνων της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, ή απουσία αιτιολόγησης.

Τόσο από διοικητικής όσο και πολιτικής δικονομίας ένα έκτακτο ένδικο μέσο για αντιστροφή του υπάρχουν αποφάσεις του Δικαστηρίου.

Θεωρητικά, μετά την αναίρεση μιας διοικητικής απόφασης, το Δικαστήριο μπορεί να εκδώσει διοικητική πράξη μόνον εφόσον δεν υπάρχουν θέματα επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης. Αν υπάρχουν τέτοια ζητήματα, ο φάκελος πρέπει να αποστέλλεται πίσω στη διοίκηση και το Δικαστήριο παρέχει στη διοίκηση με υποχρεωτικές οδηγίες όσον αφορά τον τρόπο

εφαρμογής της νομοθεσίας. Στην πράξη, τα δικαστήρια δεν προβεί σε έκδοση περιβαλλοντικών αδειών. Όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες, μετά την απόρριψη των προσφυγών λόγω ανατροπής, το Δικαστήριο μπορεί να μην απελευθερώνουν τις ζητούμενες πληροφορίες απευθείας στην προσφεύγουσα, πρώτον, επειδή συνήθως το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του πληροφορίες και, δεύτερον, διότι τα δικαστήρια δεν έχουν τη δυνατότητα να κοινοποιεί τις σχετικές πληροφορίες απευθείας στην προσφεύγουσα.

Οι περιβαλλοντικές υποθέσεις εκδικάζονται σύμφωνα με την κοινή διοικητική διαδικασία — δηλαδή δεν υφίστανται ειδικοί κανόνες που να ισχύουν για περιβαλλοντικά ζητήματα. Πρέπει να τονιστεί ότι η πρόσβαση στη δικαιοσύνη για την άσκηση προσφυγής περιβαλλοντικών αδειών αποτελεί σχετικά πρόσφατο φαινόμενο — εκ νέου μέχρι το τέλος του 1990-IES πλέον οι διαδικασίες αδειοδότησης δεν υφίστατο καν. Ακόμη και η πιο γενικές έννοιες όπως η έννοια της προσφυγής στη δικαιοσύνη είναι ακόμη διαμόρφωση υπ(1). Συμφέρον όσον αφορά την αντιμετώπιση των διοικητικών δικαστηρίων έχει αυξηθεί σημαντικά κατά τα τελευταία 5-6 χρόνια και υπάρχει ποικιλία νέων καταστάσεων που αντιμετωπίζουν τα διοικητικά δικαστήρια.

Ιδιαιτερότητα όσον αφορά τις δικαστικές διαδικασίες σε περιβαλλοντικά θέματα θα μπορούσαν να υπό χωριστούν σε τρεις ομάδες όσον αφορά:

- Μόνιμη·
- Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων·
- Έκταση του ελέγχου·

Για συλλογή αποδεικτικών στοιχείων δικαστήρια συνήθως προτιμούν να ακούσουν τη γνώμη ειδικών επί του θέματος και οι μάρτυρες μπορούν να καταθέσουν στο δικαστήριο. Οι δικαστικές αρχές δεν μπορούν να προσφύγουν οι ίδιοι — αυτό ισχύει στο πλαίσιο τόσο των διοικητικών όσο και αστικές υποθέσεις. Ωστόσο, εάν κάποιος άλλος ξεκινά μια διαδικασία, και ιδίως αν η διαδικασία είναι διοικητικής φύσεως, ο δικαστής δύναται να προβεί αυτεπαγγέλτως σε ορισμένες περιπτώσεις. Στις διοικητικές διαδικασίες δικαστηρίων μπορεί να προβεί σε συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων. Το πεδίο εφαρμογής της επανεξέτασης της διοικητικής απόφασης και των αποφάσεων σε πρώτο βαθμό δεν περιορίζεται από τα μέρη ισχυρίστηκαν. Από τον νόμο δεν τυγχάνουν της ίδιας προνόμια δικαστηρίων να ενεργούν αυτεπαγγέλτως.

III. Πρόσβαση σε πληροφορίες — υποθέσεις σχετικές με το περιβάλλον

Υπάρχουν δύο κατηγορίες περιπτώσεων που η αίτηση για περιβαλλοντικές πληροφορίες απορρίπτεται ή δίνεται λανθασμένη /ελλιπής απάντηση:

- Η πρώτη κατηγορία είναι οι κοινές απορρίψεων εφόσον δεν υπάρχει ειδικό σκοπό της αίτησης.
 - Η άρνηση αυτή υπόκειται σε προσφυγή απευθείας ενώπιον δικαστηρίου, ενώπιον είτε του ΣΣΣ (εάν η απόρριψη αυτή έλαβε χώρα από υπουργό) ή ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου (για τις υπόλοιπες υποθέσεις).
- Η δεύτερη κατηγορία είναι αρνήσεων διάθεσης περιβαλλοντικές πληροφορίες που ζητήθηκε για τις ανάγκες συμμετοχής στο πλαίσιο οποιασδήποτε από τις διαδικασίες που ρυθμίζονται στο περιβάλλον, τη νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης (ΝΠΑ).
 - Σε μια τέτοια κατάσταση, ο αιτών μπορεί να εξετάσει πρώτα την αίτηση αναιρέσεως στην ανώτερη διοικητική αρχή, και αργότερα στο δικαστήριο (η ιδέα είναι να παρέχουν οι εν λόγω αιτούντες με ταχύτερο εργαλείο για να λάβει τις αναγκαίες πληροφορίες).

Σε συνήθεις περιπτώσεις απόρριψης πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες για τους κανόνες για την άσκηση της προσφυγής — αυτό απαιτείται ρητώς από το νόμο για την πρόσβαση στη δημόσια πληροφόρηση (ΑΠΙΑ). Όσον αφορά την άρνηση της δεύτερης κατηγορίας, θα πρέπει να περιέχουν τις ίδιες πληροφορίες, δεδομένου ότι για μια γενική διάταξη σχετικά με το περιεχόμενο κάθε διοικητικής απόφασης.

Τα ένδικα μέσα κατά της απόρριψης της αίτησης για πληροφορίες θα πρέπει να περιέχουν κατ' ελάχιστον:

- Το όνομα και τη διεύθυνση του καταγγέλλοντος·
- Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο κατά της άρνησης·
- Ταυτοποίηση της διοικητικής πράξεως η οποία αποτελεί το αντικείμενο προσφυγής·
- Το αίτημα του καταγγέλλοντος·
- Αναφέρει τους λόγους για τους οποίους ο καταγγέλλων θεωρεί παράνομη την άρνηση·

Οι προσφυγές πρέπει να υποβάλλονται το αργότερο εντός 14 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της άρνησης. Σιωπηρή άρνηση θα μπορούσε να ασκηθεί προσφυγή η οποία θα εκδικασθεί κατά μήνα περιόδου μετά την λήξη της προθεσμίας για την έκδοση της διοικητικής πράξης (την απάντηση στην αίτηση παροχής πληροφοριών). Προσφυγές απευθύνονται στο Δικαστήριο μέσω της αρμόδιας αρχής — δηλ. η έφεση ασκείται στην αρμόδια αρχή που έχει εκδώσει την άρνηση.

Δικαστήρια συνήθως δεν διαθέτει τις ζητούμενες πληροφορίες. Δεδομένου ότι έχουν το δικαίωμα να εξετάζουν τη νομιμότητα των λόγων άρνησης, τα δικαστήρια μπορούν θεωρητικά να ζητήσει να λάβει τις εν λόγω πληροφορίες από την Αρχή. Αυτό δεν συμβαίνει συχνά στην πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες — υποθέσεις σχετικές με το περιβάλλον.

Όταν τα δικαστήρια θεωρούν την παράνομη απόρριψη του αιτήματος παροχής πληροφοριών, δεν αναιρεί την άρνηση (η διοικητική πράξη) και για τη διοικητική αρχή να κοινοποιεί τις πληροφορίες που ζητήθηκαν. Η απόφαση του Δικαστηρίου περιέχει ενδείξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η νομοθεσία θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή.

IV. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη και συμμετοχή του κοινού

Κάθε διοικητική διαδικασία έχει δύο στάδια — διοικητικές και ενώπιον του Δικαστηρίου. Όσον αφορά το πρώτο στάδιο διαδικασίες μπορούν να ποικίλλουν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ειδικού κανονισμού, το νερό, τα απόβλητα, ή άλλου είδους κανονιστικές διατάξεις για το περιβάλλον. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου εφαρμόζεται σε όλα τα είδη των διοικητικών αποφάσεων και ρυθμίζεται από τον κώδικα διοικητικής δικονομίας (ΚΔΔ). Η ΕΠΕ διακρίνει τρία είδη διοικητικές Αποφάσεις — μεμονωμένη, γενικού χαρακτήρα και κανονιστική. Διαδικασίες προσφυγής μπορεί να είναι ελαφρώς διαφορετικά σύμφωνα με τον τύπο της (των) απόφασης παραπέμπεται στο Δικαστήριο.

Η ΣΕΣΣ προβλέπει ότι έφεση ενώπιον ανώτερης διοικητικής αρχής. Δεδομένου ότι ορισμένες αρχές (Συμβούλιο Υπουργών, τους υπουργούς) δεν έχουν ανώτερη διοικητική αρχή, οι αποφάσεις τους θα μπορούσαν να προσβληθούν μόνο ενώπιον δικαστηρίου. Ανώτερο διοικητικό όργανο μπορεί να ελέγξει εάν η διοίκηση εφαρμόζει μειωμένης εξασφάλισης ορθώς τη διακριτική της ευχέρεια. Πρωτοβάθμιες αποφάσεις μπορούν να εκδικασθούν απευθείας στο Δικαστήριο. Τα διοικητικά ένδικα μέσα δεν απαιτείται να εξαντλούνται πριν από την παραπομπή της υπόθεσης ενώπιον του Δικαστηρίου.

Τα πρωτοδικεία μπορούν να εξετάσουν τη νομιμότητα των διοικητικών αποφάσεων. Τα δικαστήρια δεν μπορεί να ασχοληθεί με ζητήματα που αφορούν τη διακριτική εξουσία της διοικήσεως. Νομιμότητα τόσο τη διαδικαστική όσο και την ουσιαστική νομιμότητα υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου. Τον έλεγχο της διαδικαστικής νομιμότητας στη διαδικασία λήψης περιβαλλοντικών αποφάσεων δεν διαφέρει από αυτό σε οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία. Για περιβαλλοντικά θέματα νομικά και ουσιαστικά θέματα συχνά συνδέονται στενά με την τεχνικά ευρήματα και τους υπολογισμούς. Τη νόμιμη εφαρμογή εννοιών όπως των «βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών» ή των «απαιτήσεων, π.χ. να εντοπίζει, να περιγράφει και να αξιολογεί κατάλληλα τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις ενός έργου στην πανίδα και τη χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, τον αέρα και το τοπίο [...] προϋποθέτει την σε βάθος κατανόηση των πολλές τεχνικές πτυχές των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. *Οι δικαστές πρέπει να εφαρμόζουν το δίκαιο και οι εμπειρογνώμονες απαντήσεις για τα τεχνικά ερωτήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. όσον αφορά τον χωροταξικό σχεδιασμό και την αδειοδότηση νομοθεσία κανονιστικές πράξεις ρυθμίζουν σε μικρές λεπτομέρειες τεχνικά ζητήματα. Στις περιπτώσεις αυτές τα δικαστήρια να ορίζει εμπειρογνώμονες να δώσουν διευκρινίσεις σχετικά με τεχνικά ζητήματα, παρά το γεγονός ότι «οι τεχνικές αξιολόγησης» θα μπορούσε να αφορά ορισμένα νομικά ζητήματα. Δεν υπάρχει κοινή αντίληψη ότι οι τεχνικές και/ή σφάλματα υπολογισμού θα μπορούν να ελεγχθούν από το Συνέδριο.*

Υπάρχουν δύο είδη σχεδίων χρήσης γης (IUPS) — γενική και λεπτομερή IUPS IUPS. Γενική IUPS δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου. Λεπτομερείς IUPS μπορεί να ασκηθεί έφεση, αλλά μόνιμες είναι πολύ περιορισμένες και μερικές φορές ακόμη και γείτονες dIUP δεν μπορούν να αποφασίσουν στα δικαστήρια. Οι ΜΚΟ στερούνται μόνιμης όσον αφορά IUPS. Γενική IUPS υπόκεινται σε υποχρεωτικά στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ), λεπτομερείς IUPS — σε αξιολόγηση της ανάγκης για μια ΚΟΑ. Η νομολογία αυτή δεν είναι πλήρως απαλλαγμένη από αμφιβολίες όσον αφορά τη δυνατότητα ελέγχου της θάλασσας γνωμοδότηση — ορισμένες αποφάσεις δέχονται θαλάσσιες γνωμοδοτήσεων θα μπορούσε να προσβληθεί αυτοτελώς από την IUP. Για άλλες αποφάσεις ότι η SEA γνωμοδοτήσεις δεν μπορεί να προσβληθεί αυτοτελώς από IUP και συνεπώς να αναγνωρίσει μόνιμες σε ΜΚΟ να προσφύγουν IUPS μόνο με βάση το έννομο συμφέρον για την προσφυγή στο Δικαστήριο τη θάλασσα γνώμη. Στις αποφάσεις της πρώτης ομάδας φαίνεται να επικρατούν και το πρόβλημα της πρόσβασης στη δικαιοσύνη με το IUPS υφίστανται. Επανεξέταση της IUPS από δικαστήρια δεν διαφέρουν από τις άλλες διαδικασίες προσφυγής όσον αφορά τα φόρουμ, κανόνες περί αποδείξεως και κανόνες για την ακρόαση. Όταν τα δικαστήρια που αποφαίνονται επί αναιρέσεως κατά IUPS τείνουν να αφορούν κυρίως την τεχνική τη χωροταξία, τα περιβαλλοντικά ζητήματα δεν θεωρούνται ουσιαστικά για IUP.

Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) αποφάσεις μετά από εξέταση υπόκειται σε επανεξέταση από δικαστήριο. Οι ΜΚΟ νομιμοποιούνται ενεργητικώς. Ορισμένες αποφάσεις άρνησης να μη περιβαλλοντικές ΜΚΟ να προσβάλει αποφάσεις ελέγχου

ΕΠΕ. Οι αποφάσεις παρακολούθησης ΕΠΕ αναθεώρηση δεν παρουσιάζει ιδιαιτερότητες όσον αφορά τα φόρουμ, κανόνες περί αποδείξεως, κανόνες για την ακρόαση και την έκταση του ελέγχου που ασκεί το Δικαστήριο. Οι αποφάσεις ελέγχου εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από τα διοικητικά δικαστήρια.

Οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής ΕΠΕ αποτελεί μέρος της διαδικασίας ΕΠΕ, η οποία δεν τελειώνει με χωριστή απόφαση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι αποφάσεις οριοθέτησης του παραμένουν αμετάβλητοι χωριστά από τις τελικές αποφάσεις ΕΠΕ. Η διαδικασία ΕΠΕ προβλέπει λεπτομερείς κανόνες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να διενεργούνται οριοθέτησης. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες να προσφύγει τελικές αποφάσεις ΕΠΕ μόνο βάσει των διαδικαστικών πλημμελειών όσον αφορά τη διαδικασία οριοθέτησης του πεδίου εφαρμογής. Συνήθως τα δικαστήρια δεν δέχονται τις καταγγελίες αυτές — τη διοικητική νομολογία απαιτεί από την αναιρεσείουσα να αποδείξει την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της διαδικαστικής πλημμέλειας και τη νομιμότητα της τελικής απόφασης — δικονομικές παραβάσεις μόνον υπό την προϋπόθεση αυτή, τηρούνται από τα δικαστήρια.

Είναι η πιο πλούσια νομολογία με τελικές αποφάσεις ΕΠΕ. Άλλες εγκρίσεις (άδειες νερού, άδειες διαχείρισης αποβλήτων) μπορεί επίσης να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου, αλλά λιγότερες δικαστικές αποφάσεις που έχουν ληφθεί όσον αφορά τα εν λόγω ζητήματα. Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ δημοσίου συμφέροντος ουδέποτε αμφισβητήθηκαν μόνιμης προσφυγής τελικές αποφάσεις ΕΠΕ. Αυτό δεν συμβαίνει με τις ΜΚΟ του ιδιωτικού συμφέροντος — ορισμένα δικαστήρια να απορρίψει τις προσφυγές με το αιτιολογικό ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί δημόσιο λόγο και όχι ιδιωτικός φορέας και ως εκ τούτου το άρθρο, 9 παράγραφος 2 της σύμβασης του Aarhus δεν έχει εφαρμογή στις ΜΚΟ του ιδιωτικού συμφέροντος. Στις τελικές αποφάσεις ΕΠΕ διαδικασίες προσφυγής δικαστήρια είναι περισσότερο διατεθειμένη να προβεί σε επανεξέταση της τεχνικά ευρήματα και τους υπολογισμούς της έκθεσης ΕΠΕ. Τη διαδικαστική νομιμότητα εξέτασε προσεκτικά. Με την πάροδο του χρόνου οι επενδυτές και αρχές βελτίωσαν τις επιδόσεις τους όσον αφορά τις διαδικαστικές απαιτήσεις της διαδικασίας και επί του παρόντος τις περιπτώσεις αμέλειας εκ μέρους τους είναι σπάνιες. Στις περισσότερες περιπτώσεις ουσιαστικών ζητημάτων που προβάλλονται ως λόγοι για την άσκηση προσφυγής. Στη Βουλγαρία, η διαδικασία ΕΠΕ περιλαμβάνει συνήθως μια άλλη διαδικασία για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στις περιοχές του δικτύου Natura 2000. Μια γρήγορη επισκόπηση δείχνει ότι τα ζητήματα προστασίας της φύσης είναι ως επί το πλείστον συζητήσε θέματα ουσίας από δικαστικές αποφάσεις ΕΠΕ. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, οι πιθανές επιπτώσεις στα ενδιαφέροντα, διερευνήθηκε από ακρόαση εμπειρογνομόνων — δηλαδή το Συνέδριο υπόκειται σε έλεγχο ακόμη και τεχνικά ευρήματα και τους υπολογισμούς της έκθεσης ΕΠΕ.

Προκειμένου να έχει κάποιος δικαίωμα ούτε ΜΚΟ ούτε φυσικά πρόσωπα υποχρεούνται να έχουν λάβει μέρος στη δημόσια διαβούλευση και δημόσια ακρόαση φάση της διαδικασίας ΕΠΕ. Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ του ιδιωτικού συμφέροντος προσπάθησαν να τονίσει τη συμμετοχή τους στις διαβουλεύσεις, η έκθεση ΕΠΕ και τη δημόσια συζήτηση φάση ως αποδεικτικά στοιχεία για τις υφιστάμενες συμφέρον να προσβάλει την τελική απόφαση ΕΠΕ, αλλά τα δικαστήρια ουδέποτε απέρριψε την αίτηση αυτή. ΜΚΟ δημοσίου συμφέροντος μπορεί να προσφύγει δικαστικά κατά της τελικής απόφασης ΕΠΕ δεν απέδειξε σε προηγούμενα στάδια.

Στη Βουλγαρία η άδεια ΕΠΕ θεωρείται μεμονωμένη διοικητική πράξη και έφεσης κατά της απόφασης αυτής (άδεια) έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα — δηλαδή ο επενδυτής δεν μπορεί να δώσει συνέχεια σε μεταγενέστερες άδειες — είτε IPPC (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) ή οικοδομική άδεια. Σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης να προβεί στην επαναλειτούργια άλλες άδειες ή να αρχίσει τις κατασκευαστικές εργασίες αρχές ή τα εθνικά δικαστήρια δύνανται να επανορθωθεί με την έκδοση της προσωρινής εκτέλεσης της απόφασης ΕΠΕ. Με τον τρόπο αυτό αρχές προέβησαν σε ορισμένες υποδομές (χώροι υγειονομικής ταφής αποβλήτων, highroads χιονοδρομικής πίστας), προτάσεις. Νομικές απαιτήσεις για τη διαχείριση προκαταρκτική εκτέλεση είναι διατυπωμένο με γενικό τρόπο και δεν θα πρέπει να καλύπτει μόνο περιβαλλοντικά ή αποφάσεις ΕΠΕ. Συνήθως, για την παραγγελία προκαταρκτική εκτέλεση αποφάσεων είναι λίγο κίνητρα (πολλών δικαστικών αποφάσεων, σε όχι περισσότερο από μία σελίδα).

Η άδεια ΟΠΕΡ διαδικασία στη Βουλγαρία είναι χωριστή από την ΕΠΕ. Η τελική άδεια ΟΠΕΡ μπορούν να εξετάζονται από τα δικαστήρια. Στις περισσότερες περιπτώσεις ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Υδάτων (moew) είναι η αρμόδια αρχή για την έκδοση μίας άδειας ΟΠΕΡ — προσφυγές κατά αποφάσεων των moew εκδικάζονται από το ΣΣΣ. Κανόνες και κανόνες για την ακρόαση, καθώς και το εύρος του ελέγχου που ασκεί το Δικαστήριο σε δικαστικές διαδικασίες ΟΠΕΡ δεν διαφέρουν από τις άλλες διαδικασίες ένστασης. Υπήρξαν λίγες (το πολύ 7-8) περιπτώσεις άδειες ΟΠΕΡ ενώπιον δικαστηρίου. Τουλάχιστον το ήμισυ από τις πρωτοβουλίες αυτές δεν αναλήφθηκε από επενδυτές οι οποίοι αρνήθηκαν την έκδοση άδειας ΟΠΕΡ. Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ νομιμοποιούνται να ασκήσουν προσφυγή αποφάσεις ΟΠΕΡ.

Η προσέγγιση του Δικαστηρίου σε θέματα ΟΠΕΡ είναι η ίδια όπως στο πλαίσιο της ΕΠΕ. Τόσο ουσιαστικής και διαδικαστικής νομιμότητας επανεξετάζονται. Δεν υπάρχει επαρκής νομολογία να επιτρέπουν τη συναγωγή συμπεράσματος σχετικά με κριτήρια όσον αφορά θέματα πέραν της απόφασης ΟΠΕΡ όπως υλικά και τεχνικά ευρήματα, τους υπολογισμούς και τα έγγραφα ΟΠΕΡ.

Ανάλογο με εκείνο άλλων περιβαλλοντικών διαδικασιών αδειοδότησης ΟΠΕΡ, στη συμμετοχή σε προηγούμενα στάδια της ίδιας διαδικασίας δεν απαιτείται για να προσφύγει δικαστικά κατά της τελικής απόφασης ΟΠΕΡ.

Όπως και η απόφαση ΕΠΕ, άδεια ΟΠΕΡ είναι η ατομική διοικητική πράξη και απολύτως τους ίδιους κανόνες όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα τυγχάνουν εφαρμογής. Δεν υπάρχουν ειδικοί κανόνες που εφαρμόζονται σε διαδικασίες ΟΠΕΡ υφίσταται όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα.

V. Πρόσβαση στη δικαιοσύνη κατά πράξεων ή παραλείψεων

Μπορούν να ξεκινήσουν διαδικασίες ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά ιδιωτών ή νομικών οντοτήτων σε περίπτωση παράνομων δραστηριοτήτων τους προξένησαν ζημία σε οποιοδήποτε πρόσωπο, ιδιωτικό ή δημόσιο. Οι εν λόγω αγωγές προβλέπονται ρητά στο πλαίσιο περιβαλλοντικής νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης (ΝΠΑ) και τον νόμο για τα ύδατα (WA).

Οι απαιτήσεις για τις εν λόγω αγωγές έχουν ως εξής:

- α) μια παράνομη δραστηριότητα·
- β) το περιβάλλον (ή των υδάτων) ρύπανσης ή ζημίας·
- γ) ζημιές που έχουν προκληθεί σε πρόσωπο·
- δ) ενοχής·
- ε) την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παράνομης δραστηριότητας και της αποζημίωσης.

Η αγωγή μπορεί να ξεκινήσει είτε από το πρόσωπο που υπέστη τη ζημία είτε από το κράτος (δημόσια αρχή που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση), η φθορά περιουσιακών στοιχείων. Ο ενάγων μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο να θέσει τέρμα στο ρυπογόνο δραστηριότητα ή να καταβάλει αποζημίωση για την προκληθείσα ζημία. Στην πράξη, η εν λόγω αγωγή δεν χρησιμοποιείται συχνά. Ενώ ο παράνομος χαρακτήρας της δραστηριότητας μπορούν εύκολα να αποδειχθούν σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα πραγματοποιείται χωρίς την απαιτούμενη άδεια, τα λοιπά συστατικά στοιχεία της απαίτησης θα μπορούσε να είναι πιο δύσκολο να καθορισθεί. Στις περισσότερες περιπτώσεις είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, για να γίνεται διάκριση μεταξύ παλαιών και πρόσφατων ρύπανσης. Επιπλέον, μπορεί να λάβει δύο ή τρία έτη για να μη δοθεί τέλος στη διαδικασία.

Προσφυγές κατά κρατικών φορέων σε θέματα περιβάλλοντος μπορούν να χωριστούν σε τρεις ομάδες:

- Απαιτήσεις από παράνομες δραστηριότητες αρχών.
- Αξιώσεις κατά της παράνομης συμπεριφοράς, που διέπραξαν οι τελωνειακές αρχές.
- Αγωγές από τα θιγόμενα πρόσωπα από την εκτελεστική εξουσία φορείς για ζημιές που προκλήθηκαν από παράνομες πράξεις/παραλείψεις.

Ενώ και οι τρεις ομάδες των απαιτήσεων θα πρέπει να ασκηθεί ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου, η δεύτερη κατηγορία απαιτήσεων είναι στην πραγματικότητα αστικών υποθέσεων. Η πρώτη και η δεύτερη ομάδα από απαιτήσεις βασίζονται σε ένα ευρύ φάσμα αρμοδιοτήτων, στις περιβαλλοντικές αρχές για να θέσουν τέλος στη συνεχιζόμενη παράνομες δραστηριότητες, που διαπράττονται από ιδιώτες ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος ρύπανσης —, οι εξουσίες που προβλέπονται από τις διάφορες περιβαλλοντικές νομοθεσίες. Καλούνται «διοικητικά μέτρα καταναγκασμού» (CAM). Η CAM θα μπορούσε να είναι είτε προληπτική, ή με στόχο την παύση ή επαναλειτουργία μετά από τη ρύπανση. Η CAM μπορούσε να προσβληθεί ενώπιον δικαστηρίου από κάθε πρόσωπο που έχει συμφέρον να το πράξει. Σε περίπτωση προσφυγής οι κοινοί κανόνες για την άσκηση της προσφυγής διοικητική πράξη εφαρμόζεται. Προσφυγή κατά της CAM, ωστόσο, δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Σε θέματα περιβαλλοντικής ευθύνης υπάρχει ξεχωριστός νόμος για την ευθύνη για την πρόληψη και την εξάλειψη των περιβαλλοντικών ζημιών (Irpred). Υπάρχουν δύο είδη μέτρων που επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές σε περίπτωση που η κατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών ή του κινδύνου τέτοιας αποζημίωσης — πρόληψης και αντιμετώπισης της ρύπανσης. Αρμόδιες αρχές δυνάμει του παρόντος νόμου είναι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Υδάτων, οι διευθυντές των λεκανών απορροής ποταμών riens διευθυντές και διευθυντές του εθνικού πάρκου. Ο νόμος προβλέπει ορισμένες απαιτήσεις στο κοινό που έχουν υποβάλει αίτηση για ανάληψη δράσης όσον αφορά θέματα περιβαλλοντικής ευθύνης, αλλά δεν αποτελούν βαρύ στην εφαρμογή (η πιο σημαντική είναι η απαίτηση να παρέχει στην Αρχή στοιχεία σχετικά με έννομο συμφέρον σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται από φυσικό πρόσωπο). Οι ΜΚΟ δεν χρειάζεται να αποδείξουν ότι έχουν έννομο συμφέρον. Οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων, σε αντίθεση με το τι αναμένεται από το κοινό, πρέπει να παρέχουν στις αρχές σαφών και συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με την περιβαλλοντική απειλή/ζημία/μέτρα. Οι κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων περιβαλλοντικών αρχών παρέχονται επίσης. Γενικά δεν υπάρχουν ειδικές προϋποθέσεις για την εξέταση από δικαστήριο είτε της διοικητικής πράξης για την παραγγελία ενός μέτρου ή η άρνηση λήψεως των μέτρων αυτών. Τους κοινούς κανόνες για τη δικαστική επανεξέταση κάθε διοικητικής πράξης εφαρμόζεται. Το ένδικο μέσο κατά προληπτικό μέτρο διαταχθεί υπό τις Irpred δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα. Αντικείμενο της επανεξέτασης είναι ειδική, επειδή η διαδικασία για την επιβολή

μέτρου προβλέπει ειδικές απαιτήσεις — π.χ. διαβουλεύσεις, δημοσιεύσεις, ενέργειες σε περίπτωση που ο φορέας είναι είτε άγνωστος ή όχι σε κατάσταση να εφαρμόσει τα αναγκαία μέτρα. Την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής ευθύνης στο πλαίσιο του Irgred πραγματοποιείται υπό την απειλή προστίμων/κυρώσεις για όσους δεν ενεργούν σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις ή τα μέτρα που έχουν διαταχθεί. Οι αρμόδιες αρχές που τις περιπτώσεις διαπράττονται misdemeanors είναι τα ίδια με εκείνα που επιβάλλουν τα μέτρα. Πέραν τούτου Irgred προβλέπει 3 δόντια — η ΑΑ μπορεί είτε να διατάξει την παύση της δραστηριότητας του φορέα, ή να κλείσουν ένα έδαφος ή να απαγορεύσουν/περιορίζουν την χρήση ενός υδατικού συστήματος. Για την CAM, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Irgred ενώπιον δικαστηρίου το κοινό καθεστώς εφαρμόζεται. Πρέπει να αναφερθεί ότι η διάρρηξη σφραγίδας που να παραμένουν τα άτομα από την αρχή ή το αντικείμενο αποτελεί έγκλημα που τιμωρείται δυνάμει του ποινικού κώδικα.

VI. Άλλα μέσα πρόσβασης στη δικαιοσύνη

Η βουλγαρική νομοθεσία παρέχει μόνιμη στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (περιβαλλοντικές ΜΚΟ και φυσικά πρόσωπα) να προσαγάγει στο Δικαστήριο τα δύο μέτρα γενικής φύσεως, όπως η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών — και κανονιστικών πράξεων παραγώγου δικαίου που εκδίδονται από την εκτελεστική εξουσία.

Ο ρόλος του Διαμεσολαβητή (Συνήγορος του Πολίτη): <http://www.ombudsman.bg/>

- Προτείνει λύσεις σε προβλήματα στις σχέσεις μεταξύ της διοικήσεως και των προσώπων, αλλά δεν έχει δικαίωμα να ακυρώνει μια διοικητική απόφαση.
- Έχει το δικαίωμα να κινήσει διοικητική διαδικασία για την έκδοση διοικητικής πράξης.
- Δεν μπορεί να προσφύγει στο Συνταγματικό Δικαστήριο —
 - Αντιθέτως, μπορεί να προτείνει ότι σε εκείνους που μπορεί να κάνει ένα ζήτημα που πρέπει να ερευνηθεί από το Grondwettelijk Hof.

Ο ρόλος του δημοσίου (κρατικών) εισαγγελέων:

- θεωρείται ως μέρος της δικαστικής εξουσίας, της εκτελεστικής εξουσίας.
- Έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει εάν μπορεί να συμμετέχει στα διοικητικά μέτρα.
- Μπορεί επίσης να κινήσει διοικητική διαδικασία
- Σε ποινικές υποθέσεις, οι εισαγγελείς είναι η μόνη αρχή που μπορεί να χρεώσει ένα άτομο με μια αξιόποινη πράξη (έγκλημα κατά του περιβάλλοντος)
- Δεν υπάρχει ιδιωτική δίωξη στη βουλγαρική ποινικό περιβαλλοντικό δίκαιο.

Νωρίτερα περιγραφή της διοικητικής διαδικασίας επανεξέτασης, τα προνόμια του συνηγόρου του πολίτη και του ΜΔΕΙ παρασχέθηκαν. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε ότι η κοινή διοικητική διαδικασία προσφέρει στα θιγόμενα πρόσωπα το δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου κατά κάθε πράξης ή παράλειψης/παράλειψη του διοικητικού οργάνου. Σε περίπτωση παράνομης πράξεως το Δικαστήριο εκτιμά αν η εν λόγω πράξη law-founded. Εάν αυτό δεν ισχύει, το δικαστήριο διατάσσει την παράνομη συμπεριφορά της διοίκησης να σταματήσει. Σε περίπτωση παράνομη παράλειψη, το Δικαστήριο εξετάζει αν υφίσταται ή όχι υποχρέωση προς ενέργεια. Αν το Δικαστήριο κρίνει την προσφυγή βάσιμη, ορίζει ότι η διοικητική αρχή πρέπει να εφαρμόσει το δίκαιο το αργότερο την ημερομηνία précised.

VII. Ιδιότητα διαδίκου

Ιδιότητα διαδίκου	Διοικητική διαδικασία	Δικαστική διαδικασία
Πρόσωπα	X	X
ΜΚΟ	X	X
Λοιπές νομικές οντότητες	X	X
Ad hoc ομάδες	X	Όχι
Αλλοδαπές ΜΚΟ	X	X
Λοιποί [5]	Τοπικές αρχές σε ορισμένες αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας	X

Η προσχώρηση στην ΕΕ (2007) και τη μεταφορά του δικαίου της ΕΕ επί τον αριθμό των διοικητικών διαδικασιών στο περιβαλλοντικό δίκαιο. Η νομική θεωρία και νομολογία βρίσκονται ακόμη σε διαδικασία καθορισμού των κριτηρίων μόνιμης υπό διαφορετικές περιβαλλοντικές διοικητικές διαδικασίες. Περιβαλλοντικές υποθέσεις που υποβάλλονται στην κρίση του Δικαστηρίου δεν είναι πολυάριθμες και ορισμένες καταστάσεις που δεν έχουν δοκιμαστεί ακόμα. Στη βουλγαρική νομική θεωρία, δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ έννοιες της απομείωσης του δικαιώματος, επαρκούς συμφέροντος. Το ενδιαφέρον της να συμμετάσχει σε μια διοικητική διαδικασία και προσφυγής κατά διοικητικής απόφασης κρίνεται με βάση τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά. Όταν εξετάζεται το ενδιαφέρον, η νομολογία δεν συνεπάγεται περιορισμό των δικαιωμάτων, που συνδέει το θιγόμενο δικαίωμα πάντοτε με την κυριότητα ή τη χρήση. Όσον αφορά ΜΚΟ, εφαρμόζεται η ίδια προσέγγιση. Ωστόσο σε ΕΠΕ και ΣΠΕ όλες οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ, εκτός από εκείνες των ιδιωτικών σκοπών νομιμοποιούνται. Σε ΕΠΕ και οποιοσδήποτε μπορεί να συμμετέχει σε διαδικασίες ΣΠΕ. Αναγνωρίζεται ότι οι αλλοδαπές περιβαλλοντικές ΜΚΟ απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τοπικές ΜΚΟ — ακριβώς όπως απαιτεί η σύμβαση του Aarhus.

Γενικά κριτήρια για μόνιμη σε οριζόντιες διαδικασίες (ΕΠΕ και ΣΠΕ (στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων)) είναι πιο φιλελεύθερο απ' ό, τι σε τομεακές διαδικασίες — π.χ. νερό ή που σχετίζονται με τα απόβλητα.

Δεν προβλέπεται λαϊκή αγωγή στη Βουλγαρία.

Ο εισαγγελέας μπορεί να συμμετάσχει σε όλες τις περιβαλλοντικές διοικητικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων, σε μια δεύτερη φάση το Δικαστήριο φάση. Ο εισαγγελέας πρέπει να προστατεύει το δημόσιο συμφέρον και το φάσμα των δικαιωμάτων του για συμμετοχή στις διοικητικές διαδικασίες είναι ευρύς. Ως προς αυτόν, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να αρχίσει τις διαδικασίες για την έκδοση διοικητικών αποφάσεων, αλλά δεν έχουν το δικαίωμα να ασκήσουν έφεση κατά της διοικητικής απόφασης ενώπιον δικαστηρίου — δεν έπρεπε να ενεργεί σε δικαστικές διαδικασίες.

VIII. Νομική εκπροσώπηση

Δεν υπάρχει νομική απαίτηση για συνδρομή στο δικαστήριο δικηγόρων — είτε σε διοικητικές ή σε αστικές δικαστικές διαδικασίες. Ωστόσο, η κατάθεση αγωγής και υπεράσπισης, ιδίως στο αστικό δικαστήριο, χωρίς νομικό σύμβουλο θα μπορούσε να προκαλέσει πολλά προβλήματα σε ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη. Μια πρόσφατα εγκριθείσα (2007) κώδικας πολιτικής δικονομίας προβλέπει πολύ αυστηρούς κανόνες όσον αφορά τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και η παράσταση στο δικαστήριο. Το πνεύμα του νέου ΚΠΔ είναι πολύ διαφορετικές από το πνεύμα της πρώην CPC — απαιτεί πολύ μεγαλύτερη πειθαρχία. Στο πλαίσιο της διοικητικής δικαστικής διαδικασίας, σε αντίθεση με τους κανόνες CPC, ο δικαστής πρέπει να έχει ηγετικό ρόλο στην εξέταση μιας υπόθεσης. Πρώτον, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του νομικού ελέγχου, το Πρωτοδικείο δεν δεσμεύεται από τους πραγματικούς και νομικούς λόγους που προβάλλονται από τον καταγγέλλοντα. Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει τη νομική υποχρέωση να βοηθήσει τα μέρη σε μια διαδικασία για την αφαίρεση τυπικά σφάλματα στις δηλώσεις τους. Ο δικαστής πρέπει να αναφέρουν για ποιους πραγματικούς ισχυρισμούς δεν υποβλήθηκε κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Σε αντίθετη περίπτωση, συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια και μια απόφαση του Δικαστηρίου θα μπορούσε να ανατραπεί από το ανώτατο βαθμό μόνο για τον λόγο αυτό. Σε περιβαλλοντικές διοικητικές διαδικασίες άλλη κατάσταση φαίνεται να υλοποιείται, τα πραγματικά περιστατικά είναι πολλές και διαφορετικού χαρακτήρα και συχνά αντιφατικών τεχνικών ερμηνείες των γεγονότων, η γραμμή μεταξύ νομικές και τεχνικές απαιτήσεις μπορεί να είναι ασαφής. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο σε όλο και περισσότερες περιπτώσεις δικαστήρια προτείνουν τα μέρη ότι θα ήταν καλύτερα να προσλάβει δικηγόρο.

Συνήθως δικηγόροι περιβαλλοντικού δικαίου δημοσίου συμφέροντος συνδυάζουν την τρέχουσα πρακτική σε άλλους τομείς του δικαίου, όπως η εταιρική, αστικού ή διοικητικού δικαίου με περιβαλλοντικές συμβουλές και επίλυση διαφορών. Five-six χρόνια οι περισσότερες περιβαλλοντικές υποθέσεις εκδικάσθηκαν από δικαστήρια της Σόφιας. Δεδομένου ότι πρόσφατα η τάση αυτή έχει αλλάξει, κυρίως επειδή πολλές ΕΠΕ, ΣΠΕ ή προστασίας της φύσης που αφορούν προσφυγές εξετάζονται από τόπους διοικητικά δικαστήρια. Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ με εμπειρία στο συγκεκριμένο τομέα γνωρίζουν κατά κανόνα δικηγόροι περιβαλλοντικού δικαίου δημοσίου συμφέροντος τους οποίους μπορεί κανείς να έλθει σε επαφή με — είναι σκόπιμο να ζητήσει από αυτές τις ΜΚΟ.

IX. Αποδεικτικά στοιχεία

Το κύριο αποδεικτικό στοιχείο κατά τη διοικητική δικαστική διαδικασία είναι το «διοικητικό φάκελο» — δηλαδή τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τη διοικητική αρχή όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά και περιστάσεις σχετικές με τη διοικητική πράξη. Η διοικητική αρχή διαθέτει μεγάλη ποικιλία προνομίων για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων πριν από την έκδοση της πράξης. Εκτός από τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τη διοικητική αρχή, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, να συλλέγουν πρόσθετα στοιχεία. Έτσι, το Δικαστήριο μπορεί να κλητεύσει μάρτυρες για να καταθέσουν αποδεικτικά στοιχεία. Όλα τα έγγραφα που απαιτούνται και/ή θα μπορούσαν να προβληθούν ενώπιον του Πρωτοδικείου. Γνώμες εμπειρογνομώνων συγκεντρώνονται επίσης σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας.

Το Δικαστήριο έχει ελευθερία κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν. Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (ΚΠΔ), το οποίο ισχύει επίσης για τις διαδικασίες για την υποβολή προσφυγών κατά διοικητικών πράξεων αναφέρει

ρητά ότι η γνώμη των πραγματογνωμόνων δεν είναι δεσμευτική για το Δικαστήριο, πράγμα που σημαίνει ότι το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει εν μέρει ή στο σύνολό της. Επίσημα έγγραφα, δηλαδή τα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, έχουν δεσμευτική ισχύ ως προς όλα τα ζητήματα που πιστοποιεί. Όσον αφορά τα έγγραφα που έχουν συνταχθεί από ιδιώτες δεν λαμβάνονται υπόψη παρά εάν περιέχουν αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν προς τις αντίστοιχες απαιτήσεις του προσώπου που εξέδωσε το έγγραφο. Κατά κανόνα σε δημόσιο συμφέρον περιβαλλοντικές υποθέσεις διαφορών αποφασίζονται με βάση τις γνωμοδοτήσεις των εμπειρογνομόνων. Σε πολλές περιπτώσεις, ο δικαστής εξετάζει την πληρότητα του διοικητικού φακέλου και, αν δεν υπάρχουν έγγραφα που αποδεικνύουν ότι ορισμένες νομικές απαιτήσεις είχαν εκπληρωθεί, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είχαν τηρηθεί.

Οι διάδικοι μπορούν να υποβάλουν νέα αποδεικτικά στοιχεία στο στάδιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου. Σε όλες τις περιπτώσεις, τα μέρη θα πρέπει να εξηγήσει στο Δικαστήριο καλείται και ποια είναι τα νέα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Τα πραγματικά περιστατικά και οι περιστάσεις θα πρέπει να εφαρμόζεται στις καταγγελίες για παράνομο χαρακτήρα της διοικητικής απόφασης. Συνήθως το Δικαστήριο δεν φαίνεται διατεθειμένο να επανεξετάσει το σύνολο ή μεγάλο μέρος των γεγονότων που προκύπτουν από τη διοικητική αρχή. Αυτό σημαίνει ότι ο αναφέρων θα πρέπει να επικεντρωθεί σε ορισμένους ζωτικούς, θέματα μείζονος σημασίας, όταν ζητείται από τα νέα προς συγκέντρωση αποδεικτικά στοιχεία. Το Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει αποδεικτικά στοιχεία αυτεπαγγέλτως, και τούτο σχετίζεται με την αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου να ελέγξει τη νομιμότητα μιας απόφασης, ανεξάρτητα από τα αιτήματα των διαδίκων.

Αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων γνωμοδοτήσεων εμπειρογνομόνων μπορεί να ζητηθεί είτε όταν ασκείται η προσφυγή, είτε από την αύξηση της ζήτησης που κατατίθενται στο δικαστήριο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Το Πρωτοδικείο εκτιμά ότι, εφόσον οι αποδείξεις που ζητούνται εκ των προτέρων ούτως ώστε τα άλλα μέρη να λάβουν θέση και το ίδιο το Δικαστήριο έχει επαρκή χρόνο για να εξετάσουν τη ζήτηση. Το μέρος που ζητεί τη γνωμοδότηση πραγματογνώμονα πρέπει να διατυπωθούν τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν. Η γνωμοδότηση των εμπειρογνομόνων θα πρέπει να είναι έτοιμη και υποβληθούν στο δικαστήριο τουλάχιστον επτά ημέρες πριν από την ακροαματική διαδικασία, έτσι ώστε τα μέρη να έχουν αρκετό χρόνο να ρίξετε μια ματιά σε αυτόν. Η γνωμοδότηση των εμπειρογνομόνων ως αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να συλλέγονται κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου επ' ακροατηρίου συζήτηση και τα μέρη καλούνται να υποβάλουν ερωτήσεις. Το Δικαστήριο μόνο ανέχεται, ζητήματα που σχετίζονται με το αντικείμενο της ζητούμενης γνώμης εμπειρογνομόνων. Το Δικαστήριο αρνείται να δεχθεί εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που δεν εισπράχθηκαν κατά τον τρόπο που περιγράφεται πιο πάνω.

Σε γενικές γραμμές, ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για τα αποδεικτικά στοιχεία στις περιβαλλοντικές πολιτικές αγωγές. Ωστόσο, στις αστικές διαφορές υπάρχουν ιδιαιτερότητες. Τα συμμετέχοντα στη διαδικασία πρέπει να παρέχουν στο Δικαστήριο τους ισχυρισμούς τους όσον αφορά τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά καθώς και τα αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν τα πραγματικά περιστατικά. Το Δικαστήριο δεν επιτρέπεται να επηρεάζει και να κατευθύνει τη δικονομική συμπεριφορά των μερών. Αυτό μόνο μπορεί να αναφέρει σχετικά με το παραδεκτό των στοιχείων που είχε ζητήσει. Όροι για αποδεικτικά στοιχεία που ζητούν είναι μικρότερες και σε πολλές περιπτώσεις αποκλειστική.

X. Τα ασφαλιστικά μέτρα

Διαδικασία στο διοικητικό δικαστήριο της προσφυγής κατά ατομικής διοικητικής πράξης έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν προβλέπεται το αντίθετο από νόμο. Στο περιβαλλοντικό δίκαιο δεν υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες το ένδικο μέσο δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που παρέχονται στην εδαφική διαχείριση δίκαιο. Προσφυγή κατά διοικητικών πράξεων γενικής φύσης (σχέδια, προγράμματα) και κανονιστικού χαρακτήρα δεν σταματά την εκτέλεση των αντίστοιχων πράξεων. Το μεγαλύτερο μέρος της διοικητικής δικαστικής διαδικασίας είναι η κακή στάση προσφυγές συνήθως ατομικές διοικητικές πράξεις εκτέλεσης των διοικητικών αποφάσεων.

Αν η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, οι επενδυτές μπορούν να ζητούν προκαταρκτική εκτέλεση της απόφασης και οι διοικητικές αρχές μπορούν να παρέχουν το δικαίωμα αυτό.

Η ΕΠΕ απαριθμούνται πέντε προϋποθέσεις:

- 1) όταν αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί η ζωής ή της υγείας των πολιτών·
- 2) την προστασία ιδιαίτερως σημαντικών κρατικών ή δημόσιων συμφερόντων·
- 3) για να αποτραπεί ο κίνδυνος κωλύματος ή μη εκτέλεση της διοικητικής πράξης·
- 4) ή όταν η καθυστέρηση επιβολής, μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική και ανεπανόρθωτη βλάβη·
- 5) ή κατόπιν αιτήματος ορισμένων από τα μέρη ως προστασία των ιδιαίτερα σημαντικό συμφέρον.

Στην τελευταία περίπτωση η υποχρέωση αποζημίωσης απαιτείται. Η διάταξη που χορηγεί προκαταρκτική εκτέλεση μπορούν να προσβληθούν ενώπιον δικαστηρίου. Η προθεσμία αυτή είναι τριών ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.

Ανεξάρτητα από όσα έχουν συμβεί κατά το διοικητικό στάδιο της διαδικασίας το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαδικασία προσφυγής μπορεί να διατάξει προκαταρκτική εκτέλεση της διοικητικής απόφασης υπό τις ίδιες πέντε προϋποθέσεις. Σε αντίθεση με τη διοικητική αρχή, το Δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως του λόγου για τη χορήγηση προκαταρκτική εκτέλεση, εφόσον υπάρχει κίνδυνος σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

Σε διοικητικές δικαστικές διαδικασίες, είτε το δικαστήριο ή το Πρωτοδικείο το Ακυρωτικό Δικαστήριο, εφόσον το ζητήσει ο ενάγων, να μπορούν να σταματήσουν την προκαταρκτική εκτέλεση που χορηγείται από τη διοικητική αρχή, δηλαδή το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη λήψη προσωρινών μέτρων. Δύο είναι οι όροι που απαιτούνται για τον σκοπό αυτόν. Πρώτον, πρέπει να υπάρχει κίνδυνος η προκαταρκτική εκτέλεση θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή ή ανεπανόρθωτη ζημία στον ενάγοντα. Δεύτερον, η ζήτηση θα πρέπει να βασίζεται σε νέες περιστάσεις, δηλαδή σε περιστάσεις που συνέβησαν μετά την προκαταρκτική εκτέλεση είχε χορηγηθεί.

Σε αστικές δικαστικές διαδικασίες, ο σκοπός των ασφαλιστικών μέτρων είναι να διασφαλίζει ότι η εκτέλεση δικαστικής απόφασης θα πραγματοποιηθεί. Αστική περιβαλλοντική Εκκρεμοδικία — Αγωγές αποζημίωσης για ζημίες ή τραυματισμούς λόγω παύσης της σε ρυπογόνες δραστηριότητες — δύσκολα θα μπορούσαν να συνιστούν κατάσταση στην οποία αγωγή παραλείψεως για. Θεωρητικά, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο μπορεί να διατάξει προκαταρκτική εκτέλεση της αποφάσεώς της, για παράδειγμα σε μια αγωγή για στάση σε ρυπογόνες δραστηριότητες. Ωστόσο, ο νόμος ορίζει ότι προκαταρκτική εκτέλεση είναι απαράδεκτη αν η εκτέλεση μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη ή ζημία που δεν μπορούσαν να αξιολογηθούν. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση μπορεί να αποτελέσουν εμπόδιο για την προκαταρκτική εκτέλεση σε αστικές περιβαλλοντικών διαφορών.

Ως εκ τούτου, γενικά, λόγω του μικρού αριθμού αστικών υποθέσεων, να το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής κατά ατομικών διοικητικών αποφάσεων και στους ειδικούς όρους που ισχύουν για την έκδοση διαταγής ασφαλιστικών μέτρων, η νομολογία έχει ασχοληθεί κυρίως με προσφυγές κατά χορήγηση προκαταρκτική εκτέλεση των διοικητικών πράξεων. Όσον αφορά την τελευταία αυτή κατηγορία προσφυγών, πρέπει να σημειωθεί ότι γενικά το δικαστήριο που την οδήγησαν, όπως τα κίνητρα της διοικητικής αρχής είναι συνοπτική. Τέλος, όταν τα δικαστήρια καλούνται να αναφέρουν σχετικά με αιτήματα για προκαταρκτική εκτέλεση, συχνά αποφεύγουν την εξέταση των ζητημάτων που σχετίζονται με τη νομιμότητα της διοικητικής απόφασης στο σύνολό της.

Όλες οι Δικαστικές αποφάσεις — είτε όσον αφορά την προκαταρκτική εκτέλεση ή ασφαλιστικά μέτρα στο Διοικητικό Δικαστήριο διαδικασία, ή να ασκήσει αγωγή παραλείψεως και προκαταρκτική εκτέλεση σε αστικές διαδικασίας μπορεί να ασκηθεί έφεση ενώπιον ανώτερου δικαστηρίου.

XI. Επί των δικαστικών εξόδων

Ο αιτών αντιμετωπίζει τρεις κατηγορίες δαπανών.

- Τα δικαστικά τέλη.
 - Τα δικαστικά τέλη καθορίζονται από ένα τιμολόγιο, το οποίο έχει εγκριθεί από την εκτελεστική εξουσία.
 - Η δεύτερη κατηγορία είναι οι δικηγορικές αμοιβές.
 - Της αμοιβής δικηγόρου δεν έχουν καθοριστεί — κάθε δικηγόρος μπορούν να διαπραγματευθούν το ποσό του τέλους. Ο κανονισμός, που εκδίδεται από το Ανώτατο Δικηγορικό Συμβούλιο Σύνδεσης καθορίζει το ελάχιστο ύψος της αμοιβής του δικηγόρου για κάθε είδος υπηρεσίας.
 - Αμοιβές εμπειρογνομόνων (εν δυνάμει) που ορίστηκε από το Δικαστήριο προκειμένου να γνωμοδοτεί.
 - Ένα μικρό ποσό για τη δημοσίευση ανακοίνωσης σχετικά με μια εκκρεμούσα υπόθεση θα μπορούσε να ανατεθεί σε περιπτώσεις προσβολής των διοικητικών πράξεων γενικής φύσης και κανονιστικών διοικητικών πράξεων.

Δικαστικά έξοδα σε διοικητικές διαφορές είναι χαμηλά. Οι πολίτες και οι ΜΚΟ καταβάλει ποσό ύψους 5 EUR για ένα πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Για τις εμπορικές εταιρείες το ίδιο τέλος ανέρχεται σε 25 EUR. Στο πλαίσιο αστικής δίκης, τέλη εξαρτώνται από το είδος της αγωγής. Εάν η αξίωση είναι χρηματική, π.χ. αγωγή για αποζημίωση για ζημίες, το δικαστικό τέλος είναι 4 τοις εκατό του ποσού που ζητήθηκε. Εάν η αξίωση δεν δύνανται να εκτιμηθούν — π.χ. σε αγωγή για στάση σε ρυπογόνες δραστηριότητες, ο δικαστής καθορίζει το τέλος σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Σε περίπτωση δικαστικής διαφοράς αστικού δικαίου δεν υπάρχει διαφοροποίηση των τελών μεταξύ των ΜΚΟ και των πολιτών και των επιχειρήσεων. Τέλη προσβολής αποφάσεων — τόσο σε διοικητικές και αστικές διαφορές ανέρχονται στο ήμισυ του Πρωτοδικείου δικαστικά τέλη.

Αμοιβές εμπειρογνομόνων μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον αριθμό των εμπειρογνομόνων, τα ερωτήματα που τίθενται και την προσωπική κρίση του δικαστή. Οι αμοιβές των εμπειρογνομόνων καθορίζεται από τον δικαστή. Περιβαλλοντικές διαφορές συχνά απαιτούν ειδική εμπειρογνωμοσύνη που παρέχεται από περισσότερους από έναν εμπειρογνώμονα και το ποσό των αμοιβών εμπειρογνομόνων μπορεί να ποικίλλει από 500 έως 1200. Ορισμένοι δικαστές μπορούν να καθορίσουν το τέλος που απαιτείται

για την έκδοση ενιαίας πραγματογνωμοσύνη κάτω των 500 EUR. Μια συμπληρωματική δαπάνη, αν και δεν αναγνωρίζονται επίσημα από το Δικαστήριο, ως εκ τούτου, ενδέχεται να απαιτηθούν σε περίπτωση που η ΜΚΟ επιθυμεί να ελέγξει ή να αντικρούσει την πραγματογνωμοσύνη αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Στην περίπτωση αυτή συνήθως ένας εμπειρογνώμονας που προσεγγίζεται με το καθήκον να ελέγχουν την ορθότητα της πραγματογνωμοσύνης. Οι δικηγορικές αμοιβές μπορεί να ποικίλλουν πολύ. Σε διοικητικές προσφυγές της αμοιβής δικηγόρου είναι απίθανο να είναι μεγαλύτερο από 1 500 EUR. Στις αστικές διαφορές όσον αφορά την εκτίμηση της αμοιβής δικηγόρου είναι δύσκολη.

Τα δικαστικά τέλη για την εξέταση κόστους/ασφαλιστικών μέτρων αγωγή παραλείψεως είναι ασήμαντο — δεν υπερβαίνει τα 15 EUR. Θεωρητικά, η εγγύηση ή αντιστάθμιση θα μπορούσε να τεθεί και σε περιβαλλοντικά θέματα, η κατάσταση αυτή δεν συνέβη ποτέ. Όσον αφορά τα εμπορικά σήμερα/βιομηχανικών περιουσιακών διαφορών από ανάλυση που πραγματοποιήθηκε το 2004-2007 έδειξε ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις το ποσό της ανάληψης υποχρέωσης μπορεί να ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό ανάλογα με την εκτίμηση των διαφορών δικαστών.

«ο ηττηθείς πληρώνει» εφαρμόζεται αυστηρά από τα δικαστήρια. Σε διοικητικές διαφορές, εάν ο ενάγων να χάσει την υπόθεση, υποχρεούται να καταβάλει το ελάχιστο τέλος ύψους το πολύ ενός δικηγόρου, στην οποία είναι εχθρικών. Εντούτοις ο κανόνας αυτός δεν τηρήθηκε πάντοτε στο δημόσιο συμφέρον, συμπεριλαμβανομένων περιβαλλοντικών υποθέσεων, οι ενάγοντες υποχρεώθηκαν από το Δικαστήριο να πληρώσει τα έξοδα των δικηγόρων που ήταν πολύ υψηλότερο από το ελάχιστο ύψος της αμοιβής. Δεν υπάρχει τρόπος για την μετατόπιση του κόστους ή για την εφαρμογή της αρχής «ο ηττημένος πληρώνει» ηπιότερη σε ενάγοντες/αιτούντες στην περιβαλλοντική υπόθεση δημοσίου συμφέροντος. Ο μόνος λόγος για την πιθανή μείωση της αμοιβής δικηγόρου παρέχεται στην CPC, εφαρμόζεται και στις διοικητικές διαφορές. Η CPC ορίζει ότι το Δικαστήριο μπορεί να μειώσει την αμοιβή που καταβάλλεται στην περίπτωση που το ύψος του δεν αντιστοιχεί στην πραγματική και νομική πολυπλοκότητα της υπόθεσης.

XII. Μηχανισμοί οικονομικής συνδρομής

Υπάρχουν εξαιρέσεις από τα διαδικαστικά έξοδα, τα τέλη, τις αμοιβές διεκπεραίωσης, την αίτηση προσδιορισμού των δικαστικών εξόδων ή υπάρχουν σε περιβαλλοντικά θέματα, ανεξαρτήτως του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος. Σε διοικητικές διαφορές, προσφεύγοντες δεν υποχρεούνται να καταβάλουν έξοδα για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων που έχει κινηθεί από το Δικαστήριο, μολονότι τα αποδεικτικά στοιχεία αφορούν τα αιτήματα της ενάγουσας της κύριας δίκης.

Υπάρχει νομικό μηχανισμό απαλλαγής από τα δικαστικά έξοδα των αιτούντων που «δεν διαθέτει επαρκή μέσα για να πληρώσει τα τέλη». Η κατάσταση θα μπορούσε να προκληθεί από διαφορετικές περιστάσεις — ασθένεια, χαμηλού εισοδήματος, ηλικίας, κ.λπ., τα οποία πρέπει να αποδειχθεί από το πρόσωπο που ζητεί την απαλλαγή. Το δικαστήριο αποφασίζει εάν ή όχι ο αιτών να απαλλάσσεται από την καταβολή δικαστικών τελών. Ο περί Νομικής Αρωγής Νόμος (LAL) παρέχει βοήθεια σε κάποιον από τους διαδίκους, καλύπτοντας τις δαπάνες για εξουσιοδοτήσεις. Ο διάδικος πρέπει να είναι σε κακή οικονομική κατάσταση. Η απόφαση για τη χορήγηση νομικής συνδρομής είτε από το δικαστήριο ή από διοικητικό όργανο που ονομάζεται εθνική υπηρεσία νομικής αρωγής. Η Lal μηχανισμός είναι γενική και ενάγοντες/αιτούντες σε περιβαλλοντικές υποθέσεις είναι απίθανο να αποφέρει κέρδος. Ειδικός νομικός μηχανισμός ενίσχυσης πέραν των προαναφερομένων δεν υπάρχει σε περιβαλλοντικά θέματα.

Το δίκαιο δεν ρυθμίζει δωρεάν βοήθεια που παρέχεται είτε από τους ελεύθερους επαγγελματίες ή από νομικές εταιρείες. Οπότε εναπόκειται στον δικηγορικό γραφείο να αποφασίζουν υπό ποιες προϋποθέσεις θα προσφέρουν δωρεάν βοήθεια. Η διαθεσιμότητα των υπηρεσιών αυτών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συγκεκριμένη περίπτωση και τα κίνητρα του δικηγορικού γραφείου διοικητικού οργάνου να συμμετέχει σε μια δεδομένη περίπτωση.

Δεν υπάρχουν κέντρα παροχής νομικών συμβουλών που να ασχολούνται με περιβαλλοντικές υποθέσεις.

Οι ΜΚΟ, καθώς και οι πολίτες να ταυτοποιούν μεμονωμένα επαγγελματιών του νομικού τομέα που έχουν τους ίδιους στόχους δημοσίου συμφέροντος οφρυσuing νόμο δραστηριότητες. Ορισμένα από αυτά έχουν την παροχή νομικών υπηρεσιών δημοσίου συμφέροντος για πολλά χρόνια. Σε περιφέρειες που είναι πλούσιες σε φυσικούς οικοτόπους, τοπικές ο δικηγόρος βοηθεί έμπειρες ΜΚΟ όπως βουλγαρικής εταιρείας για την προστασία των πτηνών, Green Balkans, βιοποικιλότητας της Βουλγαρίας, ίδρυμα ή wildife Βαλκανικής Ένωσης πολιτών στο πλαίσιο περιβαλλοντικών διαφορών. <http://www.bspb.org/> <http://www.greenbalkans.org/> <http://www.bbf.biodiversity.bg/> <http://balkani.org/> Η πρόσβαση σε πληροφορίες προγράμματος εκτελεί ένα μεγάλο μέρος των διαφορών για την πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες. <http://www.aip-bg.org/en/> Μια άτυπη ομάδα δικηγόρων, πράσινη δικηγόρων, Διεύθυνση για τα ηλεκτρονικά μηνύματα: <http://ecopravo.blogspot.com> zeleniteadvokati@gmail.com τάσσεται υπέρ μεγαλύτερης διαφάνειας και καλύτερης προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, ιδίως όσον αφορά την προστασία της φύσης.

XIII. Επικαιρότητα

Ο γενικός κανόνας ορίζει ότι ατομική διοικητική πράξη πρέπει να εκδοθεί το αργότερο 14 ημέρες ή το πολύ σε έναν μήνα μετά την έναρξη της διαδικασίας. Σε περιβαλλοντικές υποθέσεις, ωστόσο, οι διαδικασίες είναι συχνά πιο περίπλοκη και μπορεί να διαρκέσει από λίγους μήνες έως και περισσότερο από ένα έτος. Πολλές περιβαλλοντικές διαδικασίες προβλέπουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την έκδοση μιας απόφασης — π.χ. η απόφαση ΕΠΕ θα πρέπει να ληφθεί σε 45 ημέρες μετά τη συνεδρίαση για μια δημόσια συζήτηση σχετικά με την έκθεση ΕΠΕ.

Χαμηλές οι πάγιες διοικητικές αρχές θα μπορούσαν να επιβληθούν πρόστιμα για μη τήρηση των προθεσμιών για την έκδοση διοικητικών αποφάσεων. Θεωρητικά, ένα άτομο μπορεί να ενάγουν την κυβέρνηση για την καθυστέρηση.

Δεν υπάρχουν προθεσμίες που ορίζει ο νόμος για τις δικαστικές διαδικασίες σε περιβαλλοντικά θέματα. Υπάρχουν πολλές προθεσμίες που προβλέπονται γενικά για τα διάφορα στάδια της διοικητικής δικονομίας. Υπάρχει μια τριήμερη προθεσμία από την παραλαβή της προσφυγής, με την οποία το διοικητικό όργανο πρέπει να διαβιβάσει τον φάκελο της υποθέσεως στο Δικαστήριο. Εάν ένα μέρος δεν μπορεί να εμφανιστεί στο δικαστήριο λόγω του ότι υφίσταται εμπόδιο δεν μπορεί να ξεπεραστεί, η επόμενη ακρόαση πρέπει να προγραμματιστεί ώστε να πραγματοποιηθεί σε τρεις μήνες από την τελευταία περίοδο συνόδου. Προθεσμίες για διάφορες δραστηριότητες για τα συμμετέχοντα στη διαδικασία μέρη μπορεί να οριστεί είτε από το δίκαιο ή από το Δικαστήριο. Συνήθως ποικίλλει, αλλά δεν μπορεί να υπερβεί τις 14 ημέρες. Μία από τις αρχές της διοικητικής δικαστικής διαδικασίας αναφέρει ότι η διαδικασία θα πρέπει να είναι ταχεία.

Η διάρκεια μιας περιβαλλοντικής δικαστικής διαδικασίας μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τον αριθμό των ακροάσεων, τα στάδια και το χρονοδιάγραμμα των ακροάσεων του δικαστηρίου. Η ανάγκη για μια δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως θα μπορούσε να προσθέσει αρκετούς μήνες στη διαδικασία. Εάν υπάρχουν πολλά μέρη της διαδικασίας μπορεί να χρειαστεί περισσότερο χρόνο για να ενημερώσει όλα τα μέρη για μία ή περισσότερες ακροαματικές διαδικασίες. Συνήθως η διάρκεια ενός πρωτοβάθμιου δικαστηρίου διαδικασία με δύο ή τρεις ακροάσεις είναι περίπου 6-7 μήνες. Σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες από τρεις ακροάσεις: η διαδικασία μπορεί να διαρκέσει από 8 έως 12 μήνες. Αναίρεση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Δικαστηρίου μπορεί να παρατείνει τη διαδικασία με πρόσθετες 6-8 μήνες. Ένα απαισιόδοξο σενάριο θα είναι μια μακροχρόνια διαδικασία σε πρώτο βαθμό σε συνδυασμό με σοβαρά διαδικαστικά λάθη της οποίας το δεύτερο παράδειγμα επιστρέφει τον φάκελο στον δικαστή να αποφασίσει εκ νέου με άλλη, δηλαδή της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση θα αρχίσει εκ νέου από την Αρχή. Σε μια τέτοια περίπτωση, μπορεί να χρειαστούν 2-3 έτη προτού η τελεσίδικη δικαστική απόφαση τεθεί σε ισχύ. Η καθυστέρηση αυτή θα μπορούσε να είναι το γεγονός ότι ορισμένα δικαστήρια/σώματα επιβαρύνονται σε μεγάλο βαθμό και την ημερομηνία της πρώτης ακροάσεως είναι σταθερό για τουλάχιστον 6 — 9 μήνες μετά την άφιξη της προσφυγής στο Δικαστήριο. Μια μέση διάρκεια μιας περιβαλλοντικής διοικητικής δικαστικής διαδικασία με κανένα από τα προαναφερθέντα προβλήματα θα είναι μεταξύ 12 και 18 μηνών.

Το Δικαστήριο έχει προθεσμία 30 ημερών από την τελευταία ακρόαση για να εκδώσει την απόφασή του. Στις περισσότερες περιπτώσεις η προθεσμία να τηρηθεί.

Δεν υπάρχουν κυρώσεις που προβλέπονται από ένα δικαστήριο το οποίο εξέδωσε απόφαση στην καθυστέρηση. Η προθεσμία των 30 ημερών δεν θεωρείται δεσμευτική και δεν τηρούν δεν συνδέονται με καμία έννομη συνέπεια. Εάν ο δικαστής εκδώσει επανειλημμένα αποφάσεις του δικαστή από την καθυστέρηση, η συμπεριφορά της θα μπορούσε να ασκηθεί προσφυγή πριν από την επιθεώρηση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας.

XIV. Άλλα θέματα

Συνήθως περιβαλλοντικές αποφάσεις προσβάλλονται απευθείας ενώπιον δικαστηρίου. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι ορισμένες αρχές», π.χ. υπουργικών αποφάσεων δεν μπορεί να κατατεθεί ενώπιον ανώτερου δικαστηρίου, διότι δεν υπάρχει καμία τέτοια περίπτωση. Πρόσφατα, ιδίως σε υποθέσεις ΕΠΕ και ΣΠΕ άρχισε προσβολής αποφάσεων, ΜΚΟ, πρώτον, ενώπιον του Υπουργού περιβάλλοντος και υδάτων, η ανώτερη αρχή των περιφερειακών υπηρεσιών επιθεώρησης του περιβάλλοντος και υδάτων και, αφετέρου, ενώπιον των δικαστηρίων.

Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα πηγών πληροφοριών σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα. Στους δικτυακούς τόπους όλων σχεδόν των διοικητικών δικαστηρίων υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τη διοικητική δικαστική διαδικασία, εφαρμόζεται σε κάθε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης επίσης. Σε ορισμένες ιστοσελίδες μπορεί κανείς να βρει κείμενα νόμων. Άλλων ιστοτόπων σύντομες επεξηγήσεις σχετικά με την πρόσβαση στη δικαιοσύνη παρέχεται. Στους δικτυακούς τόπους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Υδάτων, καθώς και στις περιφερειακές επιθεωρήσεις περιβάλλοντος και υδάτων υπάρχουν πληροφορίες για τις μεμονωμένες αποφάσεις που έχουν ληφθεί και τις αρμόδιες αρχές ενώπιον των οποίων μπορούν να ασκηθούν ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων αυτών. <http://www3.moev.government.bg/> Στον δικτυακό τόπο του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου μπορεί κανείς να βρει σε ηλεκτρονική μορφή όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται από το ΣΣΣ κατά τα τελευταία 10-12 έτη. <http://www.sac.government.bg/>

Εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των διαφορών (ΕΤΕΔ) στη Βουλγαρία υφίσταται και ρυθμίζεται από τον νόμο περί διαμεσολάβησης. Ωστόσο περιβαλλοντικές διοικητικές διαφορές δεν μπορούν να υπόκεινται σε τέτοια διαδικασία. Από το 2007 η ΕΠΕ καθιέρωσε την επίλυση διαφοράς ενώπιον του Δικαστηρίου ως τρόπο για να καταστούν πιο αποτελεσματικές οι διοικητικές διαδικασίες. Οι εν λόγω συμβάσεις για περιβαλλοντικά θέματα δεν είχαν ανακοινώσει δημοσίως.

Η διαμεσολάβηση δεν χρησιμοποιείται συχνά σε περιβαλλοντικά θέματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις το δημόσιο συμφέρον ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Υδάτων κίνησε συνεδριάσεις για τις διευκρινίσεις όσον αφορά τις θέσεις των μερών.

XV. Αλλοδαποί

Η επίσημη γλώσσα διαδικασίας στη Βουλγαρία είναι η βουλγαρική γλώσσα. Τα πρόσωπα που δεν ομιλούν ή/και κατανοούν βουλγαρικής γλώσσας πρέπει να οργανώσει τις αμυντικές τους κατά τρόπο ώστε τα συμφέροντά τους να μην παρεμποδίζονται. Εάν ένα πρόσωπο επιθυμεί να χρησιμοποιήσει μια άλλη γλώσσα, διαφορετική από την εθνική του Δικαστηρίου διαδικασίας, το δικαστήριο διορίζει έναν μεταφραστή. Αυτό ισχύει τόσο για τις διοικητικές και τις διαδικασίες ενώπιον των αστικών δικαστηρίων. Μετάφρασης βαρύνει τον διάδικο που χρειάζεται εκτός εάν εθνικός νόμος ή διεθνής συνθήκη ορίζει άλλως, όπως ο νόμος περί ασύλου και προσφύγων. Ο κρατικός προϋπολογισμός δεν επιβαρύνεται για μετάφραση στην περιβαλλοντική νομοθεσία.

Η χώρα καταγωγής ενός προσώπου δεν επηρεάζει με κανένα τρόπο τα δικαιώματα που χορηγούνται από την εθνική νομοθεσία ή τις διεθνείς συμβάσεις. Από τη στιγμή που ένα πρόσωπο είναι αποδεκτό ως συμμετέχον στη διαδικασία μέρος του νόμου εγγυήσεις που μπορεί να απολαύει των ιδίων δικαιωμάτων με τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη στην ίδια διαδικασία.

XVI. Διασυνοριακές υποθέσεις

Η Βουλγαρία είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση Espoo για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο. Το εθνικό παράγωγο δίκαιο προβλέπει κανόνες για την εφαρμογή των υποχρεώσεων των βουλγαρικών αρχών που απορρέουν από τη Σύμβαση Espoo. Όταν το συμβαλλόμενο μέρος προέλευσης είναι μια άλλη χώρα, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Υδάτων (moew) είναι αρμόδια αρχή για την εκτέλεση των καθηκόντων που σχετίζονται με τη σύμβαση. Η moew είναι το όργανο που δηλώνει την πρόθεση της Βουλγαρίας στο θιγόμενο μέρος να συμμετάσχει ή να μην συμμετάσχει σε διαδικασία ΕΠΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε από την αρμόδια αρχή του συμβαλλόμενου μέρους προέλευσης. Η moew είναι υπεύθυνη για τη ροή πληροφοριών από το μέρος καταγωγής του ενδιαφερόμενου κοινού στη Βουλγαρία ώστε το κοινό να μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Η έννοια του «ενδιαφερόμενου κοινού» σε διασυνοριακό πλαίσιο δεν διαφέρει από την ίδια έννοια στο εθνικό πλαίσιο. Ο νομικός ορισμός του όρου «ενδιαφερόμενο κοινό» έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία της Βουλγαρίας από τη σύμβαση του Aarhus για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα σχετικά με το περιβάλλον («σύμβαση του Aarhus»). Όλες οι γειτονικές χώρες στη Βουλγαρία, με εξαίρεση την Τουρκία είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση του Aarhus. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό η ίση μεταχείριση των αλλοδαπών πολιτών και ΜΚΟ ενώπιον βουλγαρικών δικαστηρίων και αντιστρόφως.

Όταν η Βουλγαρία είναι η χώρα καταγωγής εφαρμόζει τα ίδια πρότυπα για τη χορήγηση μόνιμης να είναι υπήκοοι όσον αφορά υπηκόους από τις άλλες γειτονικές χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση του Aarhus επίσης. Αυτό προκύπτει από το άρθρο 3, σημείο 9, της Συμβάσεως του Aarhus. Το ζήτημα του κατά πόσον οι ΜΚΟ και τους πολίτες από την πληγείσα χώρα μπορεί να ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα και προσωρινά μέτρα είναι πολύ ενδιαφέρουσα, διότι προϋποθέτει ότι οι βουλγαρικές νομολογία έχει σαφή απάντηση στο ερώτημα αν το άρθρο 9, σημείο 4, της Συμβάσεως του Aarhus μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα ή όχι. Η συζήτηση αυτή δεν έχει πραγματοποιηθεί σε bulgariayet. Σε γενικές γραμμές το βουλγαρικό κοινό δεν έχει τη δυνατότητα επιλογής όσον αφορά τα αρμόδια δικαστήρια διαφορετικών χωρών σε θέματα περιβάλλοντος. Στον τομέα της δημόσιας διοίκησης, η διάταξη είναι σαφής — του βουλγαρικού δικαστικού συστήματος ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται από τις βουλγαρικές αρχές. Σε αστικές υποθέσεις και ιδίως στην περιβαλλοντική ευθύνη θα μπορούσε να είναι μια επιλογή όσον αφορά το αρμόδιο δικαστήριο, διότι συνήθως σε αστική ευθύνη τόσο το δικαστήριο όπου επήλθαν οι ζημιές και το δικαστήριο της έδρας του εναγομένου είναι αρμόδια για την εκδίκαση της υπόθεσης.

(1) Για παράδειγμα, διαφορετικοί δικαστές/τμήματα του διοικητικού δικαστηρίου λαμβάνουν διαφορετικές θέσεις ως προς το συμφέρον των ΜΚΟ του ιδιωτικού συμφέροντος να προσβάλουν μια απόφαση ΕΠΕ.

Αυτόματη μετάφραση του περιεχομένου. Ο ιδιοκτήτης της σελίδας αυτής δεν αποδέχεται καμία ευθύνη για την ποιότητα αυτής της μετάφρασης, που έγινε από μηχανή.

Τελευταία επικαιροποίηση: 14/09/2016